

— Eiga vit at byggja eitt kola-orkuverk í Suður-oynni?

Thorbjørn Lisberg, arbeiðsmaður, Trong-isvágur:

— Ja, tað haldi eg vit eiga. Vit hava jú kolið. Aðrar loysnir so sum oljuverk haldi eg vera eina dýrari loysn, so tað er uppá tíðina at fáa eitt kola-orkuverk.

J. P. Ellendensen, fulltrú, Tórshavn:

— Eg haldi hetta er ein spurningur, sum teir serkønu og/ella SEV mugu taka stóðu til.

Óli Gordon Beck, skipari, Tórshavn:

— Ja so avgjørt, ti har hava teir jú rávør-una. So tað er skilaleyst at flyta inn dýra olju til orkuendamál, tá vit uttanfyri dyrnar hava rávør sum kolið. Annars haldi eg, at vit áttu at bygt vatnið út kring oyggjarnar í smærri eindum. Stóru vatnorkuútbýgging SEV's dæmar mær lítið, ti hon verður ov kostnaðarmikil, og hon fer at hava óheppið árin á umhvørvið. Men sum sagt útbýgging av smærri vatnorkuverkum oð eitt kola-orkuverk hevði verið ein skilagóð loysn á orkutrupulleikum.

Landsstýr-ið vil hava heimild at gera reglugerð

Ósemja hevur tikið seg upp millum landsstýrið og umboðsráðið fyri Tryggingarsambandið Føroyar, um landsstýrið hevur heimild at gera eina reglugerð fyri ráðið. Hetta gongur ikki greitt fram av lógartekstini. Ti hevur landsstýrið skotið upp at seta eina nýggja grein í lógtingslógina fyri trygging: «I øllum málum hevur landsstýrið heimild at taka bándandi avgerðir eisini heimild at gera reglugerðir».

Gummiskógvar til Pólands ella suppu til USA

— hin ringa samvitskan spókir

sjónarmið

Ídag

Kári Petersen, lesandi

Føroyingar eru so góðir. Ofta so nógv betri enn onnur. Tað undarliga er, at tað skulu vera nøkur «onnur», sum føroyingar skulu vera so nógv betri við enn við øll «onnur».

I turist-reklamum sært tú, at føroyingar eru heimsins «bliðasta og deiligasta» fólkaslag. (Vamlislig reklama!). Her ert tú altíð væl-komin. Væl at merkja: um tú ert útlendingur og ikki føroyingur. Ti ert tú tað seinna, so byrjar teskanin í krókunum um hvørjum kjóti tú ert av, hvat tú meinar, hvat tú trýrt á, ella hvar tú stendur politiskt. Helst verður tú ikki spurður um slikt fyrst. Ti slatrið rennur skjótari enn sannleikin, og fordómur og lygn skjótari enn tinni egnu orð.

Jú sjálvandi eru føroyingar allastaðni yvirhøvdur bliðir og týðir. Við øll — enn — og Guð havi lov fyri tí. Eisini yvirfyri landsmonnum sínum. Tað skuldi verið illa, um danskir ferðamenn skuldu kent seg betri heima á bygd í Føroyum heldur enn ein til

dømis, havnarmaður. Men eg veit ikki — hevur nakar upplivað slikt nakrantíð?

Um ein ferðamaður kemur og bankar á tygara dyr, tá spyrja tygum ikki fyrst, um hann er svartur, hvitur, kommunistur, trúgvandi, ella hvat nú hann kann hugsast at gera. Hann er vælkominn til Føroya og, ja, eru vit ikki so góð?

Tað var nú ikki júst hetta, eg vildi skriva um. Hetta er bert ein inngangur.

I seinastuni hevur verið ein risa-innsavning til pólverjar. Alt gott um tað, at føroyingar senda full farmaskip har suður við skipstroyggjum, gummiskóm, teppum og øðrum. Eins og tá føroyskar konur settu seg at binda ullintar undirbuksur til tey neyðstøddu í Biafra á sinni.

Men er ikki okkurt sum haltar? Hava føroyingar veruliga hugsað um, at eitt stórt fátækdømi ríkir við víða hvar á teirra egna landi? At fólk liva undir umstøðum, sum ongin pólverji vildi droymt

at livað undir?

Ein og hvør, sum hevur givið livilíkindunum úti á bygd eitt lítið sindur gætur, veit, at í Føroyum er til eitt so eyðmýkjandi fátækdømi í summum førum, at tað átti at verið skomm í einum vælferðarsamfelagi.

Men tá tað er pólverjar, so er tað samfelagið, sum hevur skyldina. Men er tað føroyingar, so er tað «teirra egna skyld». «Tey kunnu for helvtini sjálvi fara oman á flakavirkið». Men fara tey oman á flakavirkið, so vil flakavirkið onki hava við «tað slagið» at gera.

Ella til skips. «Send hatta til skips!» (tvs. næstan til Sibiria). Men um so hetta «hatta» vil til skips, so «nyttar hatta onki» og sleppur ikki við.

Jú, sjálvandi, ert tú føddur inn í rættu familjuna, so ber alt til í Føroyum. Bæði at vera akademikari og so brúka skipslívið til «praktikk»-uppgávur. Men har skalt tú vera føddur ógliga precist beint inn.

Neinei, gummiskógvar til Polen. Vit áttu heldur at loyst socialu problemini heima, sum vit lata eyguni aftur fyri dagliga, aðrenn vit lata okkara stoppaðu hosur fara í tonsatali út í fremm-land.

Fátækdømi er til í so nógvum øðrum londum enn Pólandi. Nógv hungna. Men tað heila er kanska eitt politiskt spæl. Ti her er eitt sokallað «socialistiskt» land í kreppu. Eg veit eitt kapitalistiskt væl gott land, haðar tit áttu at sent hjálp næstu ferð: The United States of America, har fólk í heimsins ríkasta landi í dag doyri í hungri í Polen. Tað gera tey í USA.

Ti áttu næstu føroysku farmaskipini við Marshall-hjálpa at verið send til Boston í Amerika í staðin fyri til Pólands, ti har trongja tey meira til tess.

Ella tey næstu bygdarhúsin her heima.

Bygdamenning verður ikki framd við «komanditt-feløgum» á landi!

politisk viðmerking

Tað er rættliga gomul jukan, at javnaðar-politikur er úti eftir at taka alt frá øllum, at javnaðar-politikur — miðar ímóti, at øll skulu gerast ognarleys, og samfelagið leggjast á alt hjá øllum, og so framvegis.

Tíðin er nú liðin, og hesin politikur hevur staðið sína roynd, og gjørt vart við seg í fleiri demokratisk stýrdum londum, og hevur í fittan mun ávirkað stýrslagið, eisini her hjá okkum. Soleiðis eru teir borgarligu, uttan rættuliga at varnast, forkæðir eitt lítið vet so av og á.

Stundum verður farið fram við tí, at javnaðarflokkurin er kommunistiskur, og verður hetta nýtt sum ein ræðumynd. Mong kommunistalond, sum vit kenna, verða stýrd við «militærdikta-

turi».

Javnaðarflokkurin byggir sín politik fyrst og fremst á fólkareði, á demokratið, at meirilutin eigur avgerðina. Fleiri ferðir er fært fram, eisini á Føroya lógtingi, og tað av borgarligum flokki, at tað júst eru harðrend høgastýri, ið elva kommunismu. Her varð sípað til fólkaflokkin. Eyðsýnt er, at í demokratisk stýrdum londum, har ið javnaðarmenn, ella sosialdemokratir hava munandi ávirkan, hevur slíkur politikur tungt við at fáa høvðið fyrst seg.

Ti er tað ógvuliga umráðandi fyri hann, ið vil varðveita demokratið, at leggja sær í geyma, at tað eru sosialdemokratir ið fyrst av øllum varðveita okkara fólkareði.

Mangan hava vit eisini vist á, at um tað skal ger-

ast livilígt í hesum samfelag, skulu vit loyva tí almenna at nýta sína orku fyrri at skapa framleiðslu av einum ella øðrum slag, serstakliga úti á bygdu.

Vert er at minna á, at í føroyska vinnulivinum verður nýtt munandi av almennum peningi í dag, og er hetta í tráð við politik okkara: at stuðla arbeiðsplass, bæði privat og almenn.

Nú um dagarnar legði Jóðveldisflokkurin fram á ting uppskot við heitunum lógtingsmál um bygdamenning.

Høvuðsinnihaldið í hesum uppskoti er at gera eina serskipan fyri bygd, ið eru til afturskommar.

Hetta skuldi gerast á tann hátt, at fólk skulu fáa loyvi at draga peningin frá í skatti, ið settur verður í virkir, ið

møguliga verða sett á stovn í slíkum plássum, tó hægst 10.000 kr.

Vist varð á, at arbeiðsloysi ferðir við sær, at bygdin avtofast, tað vil siga, at fólk ið ikki stóðast í slíkum bygdu. Ein kann skjótt semjast við uppskotsstillaran um, at tørvur er fyri at fáa hóskiliga arbeiðsplass, eisini úti á teimum smáu bygdu.

Men vit halda kortini tað ikki vera rætt at farið verður undir sokallaðar «komanditt-skipanir» á landi.

Tað, sum javnaðarflokkurin alla tíðina hevur vist á, og framvegis ger, er at ríkin verður liðiligur vinnulivspolitikur við almennari luttøku, so sum so mangan tørvur er fyri í hesum samfelag.

I samgonguskjalinum hjá undanfarnu samgongu

stóð í samband við bygdamenningina: «Har hitt privata fyrirkæmi ikki røkkur kunnu kommunur og landið ganga á odda í hesi útbýgging». Hesar reglur hevði sjálvt fólkaflokkurin skrivað undir at samstarva eftir.

Vit meta stóðugt, at hetta er frægasta gongda leið, um nakar veruligur bygdamenningar politikur skal fæst.

Annars er vert at nevna í hesum sambandi, at ofta gongst illa hjá fólki, ið hava fyrri eyga at setast í búgv at fáa grundstykki at seta sær eina hús á, og man hetta í mongum føri gera at bygdin ríkir vaksa.

Hetta eru trupulleikar, ið allar góðar kreftir eiga at virka fyri at fáa loyst, tildømis við at jætta stuðul til bygdavegir.

Jørgen Thomsen